

Redegørelse om inspektion i Jyske Bank (Vurdering af aktivkvalitet og stress test)

1. Indledning

Finanstilsynet har efter anbefaling fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) i 1.-3. kvartal 2014 gennemført en vurdering af Jyske Banks aktivkvalitet (Asset Quality Review – AQR) og en stress test af banken.

Ved denne inspektion gennemgik Finanstilsynet nedskrivninger og bidrag til bankens solvensbehov pr. ultimo 2013 for en række udlånsengagementer med erhvervs- og privatkunder. Finanstilsynet havde fokus på, om banken i overensstemmelse med reglerne konstaterede objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), og fokus på ydelse af lempelige lånevilkår til svage kunder og kategorisering af misligholdte engagementer. I forbindelse med vurderingerne tog Finanstilsynet stilling til værdiansættelsen af ejendomme pantsat til sikkerhed for disse udlånsengagementer.

Endvidere omfattede inspektionen en særskilt vurdering af bankens gruppevis nedskrivninger.

Henset til en væsentlighedsbetragtning omfattede vurderingen ikke kreditværdijusteringer (CVA) og værdiansættelse af afledte finansielle instrumenter.

2. Sammenfatning og risikovurdering

Samlet vurderede Finanstilsynet, at bankens egentlige kernekapital, som medgår i den fælles europæiske stress test, skulle nedjusteres med et beløb svarende til 456 mio. kr. før skat inden gennemførelsen af stress testen af banken.

Finanstilsynet havde til inspektionen med et risikobaseret fokus udvalgt 712 engagementer. Udover bankens 50 største engagementer blev der således valgt de typer af engagementer, hvor Finanstilsynet skønnede, at der var

størst risiko for, at nedskrivningerne pr. ultimo 2013 kunne være undervurderede med et større beløb.

De udvalgte 712 engagementer bestod af 442 erhvervsengagementer og 270 engagementer med privatkunder. En stor del af disse engagementer var udvalgt som tilfældige stikprøver, således at Finanstilsynet kunne opgøre, om der manglede nedskrivninger på hele den portefølje af udlån, som engagementerne var udtaget fra.

De udlånsporteføljer, hvorfra Finanstilsynet vurderede de svageste og største engagementer, udgjorde 89 pct. af bankens risikovægtede poster for udlån og garantier ultimo 2013.

Finanstilsynet konkluderede, at bankens nedskrivninger pr. ultimo 2013 på de gennemgåede porteføljer burde have været 447 mio. kr. større, fordelt med 206 mio. kr. på landbrugsengagementer, 92 mio. kr. på engagementer med små og mellemstore virksomheder og 149 mio. kr. på engagementer med privatkunder. Hertil kommer, at de gruppevise nedskrivninger på privatkunder burde have været 9 mio. kr. større, således at bankens nedskrivninger pr. ultimo 2013 i alt var 456 mio. kr. for små.

Banken har oplyst, at dette mernedskrivningsbehov er blevet udgiftsført i 1.-3. kvartal 2014.

En af årsagerne til de for små nedskrivninger var bankens nedskrivningsberegninger for individuelt vurderede engagementer, hvor banken havde konstateret objektiv indikation for værdiforringelse (OIV). Derimod var bankens konstatering af OIV for erhvervs kunder tilfredsstillende. En anden årsag skal findes i niveauet for de gruppevise nedskrivninger, hvor banken nedskriver en procentdel af den del af engagementet, som ikke er dækket af sikkerheder (blanko). Effekten af, at banken anvender et mere forsigtigt opgjort blanko ved opgørelsen af de gruppevise nedskrivninger, var således ikke nok til at sikre tilstrækkelige nedskrivninger.

Banken fik påbud om at sikre, at bankens individuelle og gruppevise nedskrivninger ikke undervurderer nedskrivningsbehovet. Banken fik endvidere påbud om at sikre en tilstrækkelig beskrivelse af grundlaget for bankens nedskrivningsberegninger.

Finanstilsynet fandt ikke grundlag for at konkludere, at banken pr. ultimo 2013 havde undervurderet de udvalgte engagementers bidrag til solvensbehovet.

Som led i vurderingen af aktivkvaliteten har EBA anbefalet, at der i videst mulig udstrækning anvendes de nye definitioner til indberetningsformål af ydelse af lempelige vilkår (forbearance) og misligholdte (non-performing)

engagementer, som skal bruges til indberetninger fra 31. december 2014. Finanstilsynet konstaterede ved inspektionen, at banken ikke var i stand til at levere oplysninger i overensstemmelse hermed til brug for inspektionen. Dette indebærer nogen usikkerhed i det offentliggjorte datagrundlag i forbindelse med AQR vurderingen, herunder ved sammenligning af resultater med andre banker. Banken har oplyst, at rapportering i henhold til definitionerne som krævet vil finde sted pr. ultimo 2014.

I sammenhæng med vurderingen af udlån til finansiering af fast ejendom havde Finanstilsynet udvalgt tilfældige stikprøver af ejendomme stillet til sikkerhed, hvor bankens værdiansættelse blev efterprøvet. Der blev i alt gennemgået 241 ejendomme fordelt på kategorierne erhvervsudlejning, landbrug og ejerboliger.

Finanstilsynet vurderede, at banken for 39 ejendomme (16 pct.) havde overvurderet værdien. Effekten heraf er inddraget i Finanstilsynets vurdering af nedskrivnings- og solvensbehovet. Bankens værdiansættelser var dermed mere usikre end de øvrige koncerners. Banken fik påbud om at udbygge forretningsgangene for værdiansættelse af erhvervsjendomme, så de klart beskriver værdiansættelse af de forskellige ejendoms kategorier og sikrer en tilstrækkelig dokumentation af værdiansættelsen.

Finanstilsynet gennemførte efter retningslinjer fra EBA en stress test af bankkoncernen, hvor kapitalgrundlaget blev fremskrevet for årene 2014-16 i henholdsvis et basis- og stress-scenarie. Stress testen var koordineret af EBA, mens Finanstilsynet stod for at kvalitetssikre resultaterne samt at indarbejde resultaterne fra den forudgående AQR.

Pr. 1. januar 2014 udgjorde bankens solvens 16,3 pct. og den egentlige kernekapital 14,9 pct. efter justering som følge af resultatet af Finanstilsynets vurdering af aktivkvaliteten, hvor der er taget højde for skattemæssige effekter. I basisscenariet steg den egentlige kernekapital til 18,6 pct. ultimo 2016, mens banken i stress-scenariets sidste år opretholdt en egentlig kernekapitalprocent på 13,6 pct. Både i basisscenariet og stress-scenariet var der tale om en betydelig overdækning i forhold til EBA's tærskelværdier på henholdsvis 8 pct. og 5,5 pct.

Under antagelse af fuld indfaset CRR/CRD4 opretholdt banken en egentlig kernekapital på henholdsvis 18,4 pct. og 13,3 pct. i basis- og stress-scenariet ultimo 2016.

EBA stress test resultaterne var beregnet før konsolidering af BRFkredit. Supplerende beregninger viste, at resultaterne vedrørende den egentlige kernekapitalprocent ikke blev ændret væsentligt som følge af indregning af BRFkredit.